

LA CAMPANA DE GRACIA

DOÑARÀ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

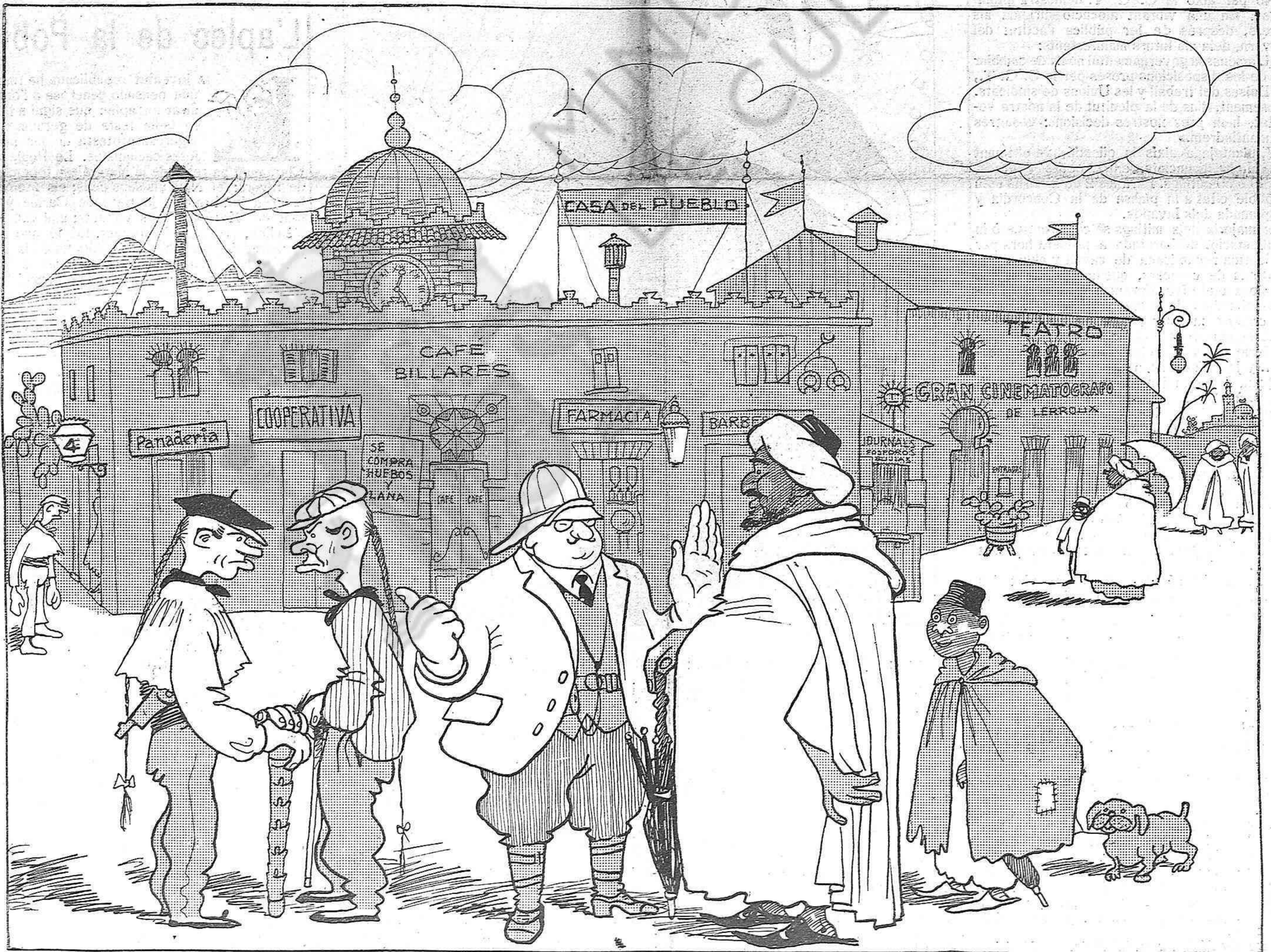
CADA NÚMERO 5 CENTIMS PER TOT ESPANYA
NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernagosi)

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITG, NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:
Fora de Barcelona, cada trimestre: ESPANYA, pessetes 1'50.—EXTRANGER, 2'50

Don Lacandro, instalat al Marroc

EL MORO:—Però, ¿que't creus que som xinos, nosaltres?

EL CAUDILLO:—¡Oh, espereuvos, que si'm deixeu fer a mi, us sortirà quía com an aquets; que abans tampoc ne tenien.

LA SETMANA

CONTRA lo que anunciaven els «observatoris astronòmics» polítics, la festa del Primer de Maig s'ha celebrat enguany en tot el món ab santa pau y relativa alegria. Les aparatoses batusses registrades a París no signifiquen res davant de la magnitud d'una festa universal.

A Barcelona varen celebrar-la, segons calculs que no considerem exagerats, més de 30.000 obrers, la majoria dels quals passaren la jornada al camp, acompanyats de les seves famílies.

A Madrid s'aprofità la diada organitzant una manifestació polític-econòmica, que's vegé concoregudíssima y serví pera presentar solemnement al Govern les demandes que'ls nostres lectors ja coneixen.

Altres poblacions dongueren també la seva conformitat a l'acord del partit socialista, celebrant la Festa del treball en forma més o menos ostentosa, segons les circumstancies de la localitat y l'estat de les respectives organitzacions obreres.

Per Espanya, doncs, aquet Primer de Maig representa un pas més, ferm y segur, envers l'unió dels treballadors; d'aquesta unió que tots els obrers conscients prediquen infatigables, perquè saben que ella es el mot sagrat, la gloriosa bandera que un dia, infaliblement, ha de durlos a la victòria.

***

Lo de Fransa, lo de París, mereix capítol apart.

Divulgat per les societats que constitueixen la Confederació General del Treball el propòsit de celebrar, el Primer de Maig, una gran manifestació, el Govern de M. Monis no sols se negà rodonament a autorisarla, sinó que, san-grantse en salut, anuncià que, en cas necessari, emplearia la força pera disoldre-la. A l'efecte, vintíssim regiments de les demarcacions veïnes varen ser cridats pera reforçar la guarnició de París.

No per això la C. G. T. demostrà intimidarse. En una vibrant allocució dirigida als obrers, després de fer pública l'actitut del Govern, deia als futurs manifestants:

«L'amenassa governamental no ha de canviar res de les disposicions preses per la C. G. T., les Borses del treball y les Unions de sindicats. Lliurement, dins de la plenitud de la nostra voluntat, hem pres nostres decisions: nosaltres les mantindrem.»

Y, plantejada així la qüestió, ve el temut dia. Hi ha anunciats, entre petits y grans, uns 40 o 50 mitings. Pera les 2 de la tarda està el poble citat a la plassa de la Concordia y l'Esplanada dels Invalids.

La majoria dels mitings se celebren, però la manifestació, desbaratada a primera hora per la Guardia republicana de cavall y alguns esquadrans de coracers, queda limitada a una sorollosa tentativa, durant la qual se reparteixen molts cops de sabre y de garrot. Entre una cridoria immensa y no poques corredisses, s'operen nombroses detencions, algunes persones ferides són portades a les cases de socorro... y ja està tot acabat.

Quan, finida la jornada, el prefecte de policia envià al ministre de l'Interior el parte reglamentari, M. Lepine, que en el fons es un filòsof, acabava el document ab aquestes paraules:

«A pesar de lo succeït, no pot dirse que, seriament, hagi arribat a alterar-se l'ordre.»

—Si que va alterar-se!—replicaven l'endemà els diaris radicals:—Però no varem ser nosaltres els perturbadors, sinó la policia.—

Heus aquí, lleugerament explicat, tot lo ocorregut en la gran ciutat de París el passat dilluns.

Per una població que, segons el cens fet dies enrera, compta ab 2.846.986 habitants, no es, certament, gran cosa.

PIF-PAF

L'actualitat marroquina

ERA precis veureho pera creureho. Alguns periodics voldrien ara imputar a Fransa, com un crim, un fet que constitueix una gran honra: el fet de formar-se l'exèrcit colonial francès ab contingents de voluntaris exclusivament, sense mobilitar mai fora de la metròpoli ni un sol soldat forós.

Es precis reconeixer que hi ha una corrent d'animadversió contra Fransa, entre els nostres burgesos, que ho aprofiten tot pera explaiar aquest odi.

Entre *La Mañana* y *El País*, de Madrid, s'ha tingut aquets dies un curiós debat. *La Mañana* intenta secundar la campanya d'alguns periodics alemanys contra la llegió estrangera, o sia contra el contingent de soldats estrangers ab que Fransa ha constituït una llegió, pera ús

exclusiu de les guerres colonials. Però hi ha una diferència entre l'actitut de *La Mañana* y la dels diaris germanics, perquè mentres aquella ens presenta la llegió com un contingent format per veritables bretols, per bandejats ab uniforme, la premsa alemanya's plany de suposats mals tractes a que són somesos els soldats de la llegió per part dels seus oficials; y com entre aquets soldats n'hi ha un considerable nombre d'alemanys, se tracta, per aquest sistema, de restar forses a l'exèrcit colonial francès...

El fi indirecte d'aquestes argucies es aquest: obligar a Fransa, per manca de contingents de forses colonials, a usar pera la guerra del Marroc forses metropolitanas, soldats de servei forós, y provocar així un conflicte anàleg an el que suscitaren els embarcs de tropes espanyoles en l'estiu de 1909.—Fransa—se diu—té unes tropes minades pel socialisme pacifista; el seu exèrcit està *desmoralisat*; la seva Cambra compta ab una forta minoria socialista que de cap manera consentiria la mobilitació de les

sa's trobi en el mateix conflicte, y ja que nosaltres no podem intervenir al Marroc, també impedirem que Fransa hi intervingui.—Exactament lo que dirien els castellans *el perro del hortelano*.

En resum: perquè l'exèrcit colonial francès se diu que es indigne de la civilització, es precis que la sang del soldat espanyol forós sia vesada en els camps del Marroc.—Be, senyors adversaris: doncs jo us demano concretament: ¿Què està més d'acord ab la civilització moderna: el que una guerra (molt més si es una guerra en que no's tracta de defensar el territori nacional, sinó d'invadir el territori dels altres) el que una guerra's fassi ab exèrcit voluntari, o el que's fassi ab exèrcit forós? ¿El que una guerra deixi en la metròpoli un rastre de llàgrimes y dol, o el que no's vessi ni una gota de sang que no sia oferida ben voluntariament?

Quan se diu que la llegió estrangera y els *goumiers* han comès atentats contra la civilització, es necessari provarlos, aduir arguments-citar fets. No basta dirho, així, vagament. La

LA QÜESTIÓ D'AFRICA

O

ENCARA NO SOM ALLÀ ONT ANÉM

ELLA:—Ja veus que protegeixo els teus drets, Sultán.

EL GOS:—Y els teus, el dia que vagin mal dades, ¿quí te'ls protegirà?

tropes metropolitanas pera una aventura a l'Àfrica.—Doncs be,—se diuen els nostres burgesos:—per una banda declararem que'ls exèrcits colonials són indignes d'una guerra feta en nom de la civilització; així priven a Fransa de l'ús dels *goumiers* y de la llegió estrangera en l'intervenció armada al Marroc; per altra banda, el socialisme ja's cuidarà d'impedir que s'usi l'exèrcit regular en aquella empresa.

Aquest raonament dels nostres burgesos, reduït a més clara expressió, equival an aquest: nosaltres, espanyols, no podem ara embrancar-nos en una guerra marroquina per dues raons: primera, perquè no tenim exèrcit colonial; segona, perquè l'opinió veu ab mals ulls que fassem la guerra ab tropes foroses, y l'experiència ens diu que és perillós desafiar l'opinió en aquest punt. Doncs be: procurem que Fran-

disciplina d'un exèrcit voluntari pot esser tan rígida com se vulgui. Jo no dubto que, moralment, el soldat de l'exèrcit forós es superior al soldat voluntari, qui es guerrer per ofici. Però extremant aquella afirmació, repareu que s'ataca en bloc l'exèrcit de moltes nacions civilisadíssimes, com Anglaterra o els Estats Units; s'ataca la marina britànica, composta de mercenaris de totes les nacions, com tothom sab; s'ataca aquella mateixa milícia anglesa ab que va ferse la guerra del Transvaal, milícia de voluntaris, que *La Mañana* ha volgut oposar desmuyadament als contingents francesos del Marroc; s'ataca, en fi, la mateixa oficialitat de totes les nacions, inclús Espanya, ja que, com tothom sab, l'oficialitat es sempre voluntaria y professional.

Ah! Desgraciadament, l'història de les gue-

rres té una paralela eloqüència d'horror, tant si's tracta d'exèrcits mercenaris com d'exèrcits forosos. Els *tercios* espanyols d'un temps, voluntaris, eren, moralment, horribles, com ho eren aquells voluntaris de Wallenstein, tan fatals a les terres enemigues com a les amigues. Però els contingents forosos de moltes guerres modernes han deixat, sobre tot en les guerres colonials, ont no hi ha quarter, una estela roja imborrable...

Ab motiu d'aquet rebrot dels vells odis anti-francesos, y ont hi ha l'obra inconscient de la protesta religiosa contra la Revolució, s'ha tornat a parlar de lo perniciosos que han estat sempre pera Espanya les alianses ab Fransa, sobre tot desde'l Pacte de Família. Tal volta, en aquet punt, l'interès diplomàtic està en pugna ab l'interès moral; es dir, hi ha una contraposició entre l'interès exterior y l'interior. Les nacions contigües, com els petits nuclis contigus de població, fins els més petits vilatges, són naturalment rivals. Hi ha un recel naturalíssim entre els pobles separats per fronteres. D'aquí les alianses exòtiques entre pobles heterogenis, contra els pobles homogenis de cada un dels aliats respectivament. D'aquí l'apel·lació a Alemanya contra Fransa, per recel a que Fransa arribi qualque dia a circondar de terres franceses tot el territori espanyol.

Però en cambi hauria d'averhi una tendència ben natural a agermanar, coordinar, armonisar la marxa política d'Espanya ab la de Fransa, com a pobles ont la vida interior està sòmesa a un mateix ambient o medi moral; ont unes mateixes necessitats se presenten y uns mateixos obstacles hi ha que destruir.

Y be: ¿no's podria obtenir per una aliança dels dos esperits polítics, espanyol y francès, avui discordants y antagonics, una altra aliança natural y fraterna de les dues respectives aspiracions y expansions a l'Àfrica? Jo crec que sí.

GABRIEL ALOMAR

L'aplec de la Pobla

La joventut republicana ha tingut una pensada generosa a l'organisar un aplec que sigui a l'hora bella festa de germanor y vigorosa protesta de les malifetes caciquistes. La Pobla de Claramunt ha rebut de la Naturalesa tota mena de favors: el Noia als seus peus; els Moions, la Creu de Miramar, la riera de Carme y la font del Xaró als seus voltants; una vall esplèndida, vegetació exuberant, tot lo que pot fer agradable un poble. Els habitants de la Pobla de Claramunt han suferit dels cacics tota classe d'agravis: processaments, administracions pèssimes, repartiments injustos, tot el seguici de persecucions y atropells que porta al seu darrera l'odiós caciquisme. La joventut de l'Unió Federal vol fruir en un dia de Maig les bel·leses del poble, y vol donar als seus habitants, ab una abraçada de germanor, la seguretat d'un vigorós apoi en ses lluites contra el cacic.

El proxim dia 14 tindrà lloc tan agradable festa. La Pobla de Claramunt se prepara dignament pera rebre com cal als seus amics y hostes. Una quarantena de xamoses noies oferiran flors als expedicionaris; orquestes y corsos ompliran l'aire d'armonies; les banderes dels centres republicans seran hermoses notes de color entre'ls macissos de vert de la «Font del Mitg»; d'antleshi guarda d'honor les quatre pedres, fumejaran les tendres costelletes, y del fons de les cassoles sortirà la saborosa fragancia dels bons arrossos. La política no deu esser sempre encarcament, cara seriosa y cop de puny d'indignació; hem de procurar que la política esdevingui una cosa agradable que atregui a la joventut; hem d'impregnarla d'alegria sana pera que'ls que vinguin al nostre camp s'hi sentin contents y s'avesin a pendre amb el somriure als llavis, d'igual modo y joiosament la cullera quan se'ls cridi a un aplec que enèrgicament el fusell quan convingui defensar una barricada.

Els districtes de Vilafranca y Sant Feliu demostraran la seva solidaritat ab son veí, el districte d'Igualada, enviant nombroses representacions a l'aplec de la Pobla, y fins del districte del Vendrell, veí del d'Igualada pel cantó de la Segarra, hi acudirán bon nombre de republicans. A l'aplec hi assistiran també significades personalitats del partit republicà de Catalunya, y entre elles en Vallès y Ribot, en Junoy y en Pere Corominas, segellant en ple sol la lleal aliança de totes les forces verament republicanes y demostrant que la perfecta fusió dels elements que componen l'Unió Federal es sortida del fons dels cors y no dibuixada solsament a flor de llavis.

Festa de pau y de guerra, d'alegria y de severitat, l'aplec de la Pobla demostrarà als cacics que un poble humil que sapiga lluitar no's veurà mai abandonat pel vigorós partit

republica de Catalunya, y que l'Unió Federal, al posar amorosament els seus brassos al coll d'un poble honorat, li posa a la vegada una cuirassa que'l defensi ardidament d'indignes y brutals persecucions.

LA CAMPANA DE GRACIA anirà també a l'aplec. En l'acció de les joventuts de l'U. F. N. R. tenim posades nostres esperances, y estem disposats a secundar totes les seves iniciatives, segurs de que les inspira una lleal sinceritat, un vigorós entusiasme, una fe robusta en l'ideal republicà y un fervorós amor a Catalunya.

L'Aplec de la Pobla constituirà una nota de simpàtica alegria y una severa advertència a l'odiós caciquisme godonista, que tants disgustos ocasiona als pobles del districte d'Igualada.

JEPH DE JESPU

OM ja oportunament anunciarem, el vinent dilluns tindrà lloc la reobertura de les Corts.

Ab quin anim hi va en Canalejas an aquesta nova campanya parlamentaria?

De les seves darreres declaracions se'n desprèn que l'home està *farruco*.

—El primer dia de sessions—ha dit el president del Consell—se presentaran al Congrés els següents projectes:

- Transformació de l'impost de Consums;
- Qüestió de les illes Canaries;
- Pressupostos;
- Servei militar obligatori. Y
- Llei d'Associacions.

Com pot veure el lector, el *cartell*, pres en conjunt y judicat ab ulls benevols, no es del tot despreciable. Però...

**

Però...

Sobre el projecte del servei militar obligatori, ja's recordaran les observacions fetes en el nostre últim número y les raons en que'ns varem apoiar pera dir que en aquesta qüestió el Govern no juga nèt.

En quant a la transformació dels Consums, la sola paraula *transformació* ens permet suposar que, admetent que'l projecte s'aprovi, lo que no's pagui en diners se pagarà en dinades.

Y per lo que toca a la llei d'Associacions, vella plataforma d'en Canalejas y salsa obligada de tots els seus discursos, l'intenció del Govern es no més presentar ara el projecte... a fi de que'ls diputats l'estudin ab tota calma, y quan, acabades *las imperiosas vacaciones del estío*, les Corts reanusin les seves tasques *per allà a mijos d'Octubre*, pugui comensar-se la seva discussió ab perfecte coneixement de la materia.

**

Indubtablement, el programa ideat pel senyor Canalejas es molt agradable y cómodo... per'ell.

¿El trobarà aiximateix cómodo y agradable el país?

Això es lo que dintre de poc anem a veure.

Governant en Canalejas...

El passat dilluns, primer de Maig, va ser fusellat en el campament de Paterna (Valencia) el soldat ferrador Francisco Cerdà, que pocs dies abans havia matat, disparantli un tiro per l'espatlla, al sargento Aroca.

Com es natural, la premsa ha donat compte del fet ab tota mena de detalls.

D'en Maura no se n'ha parlat quasi gens, aquets dies.

¿Ja ho saben?

Don Lacandro torna a fer sonar el xi-xim, xi-xim!

Parla en el seu periodíc de la qüestió africana, y... *arrepentin*, com aquell que no fa res, de quina manera s'explica l'etern y acreditat patró Aranya:

«...Nos duele el ridículo del Gobierno, que, por miedo ú otras conveniencias, ha desistido por ahora de llevarnos á una conquista...»

De manera que, per una part:

¿Nada de aventuras en Africa!

Y per l'altra:

Nos duele el ridículo del Gobierno.

Ja veuen si n'es, de magnanim y altruista, el graciós *caudillo*.

Pensa en el ridícul del Govern.

Y del ridícul seu, qu'es bastant més gros, no se'n recorda.

Poc a poc se va lluny.

Pera'l dia 28 del corrent Maig estan anunciades a Portugal les eleccions de les Corts Constituents.

Aixís se fan les coses!...

¿Els fonaments de la República ja estan construïts?

Doncs ara ha arribat l'hora d'aixecar l'edifici; un edifici forsa solid y ben bonic, que sigui l'admiració del món y en el qual hi trobin segur alberg la llibertat y el benestar de l'heroica nació portuguesa.

Encara que nosaltres no som electors d'allí, aquest es avui el nostre vot.

El banquet celebrat l'altre dia en honor d'en Roig y Bergadà ha portat bastant rebombori dintre'l partit lliberal monarquic.

Ni en Forga ni en Collaso, els dos grans puntals del casino, estan conformes en lo que's va dir entre copa y copa de Xampany.

El pobre partit ministerial barceloní no es sinó un sac de mal profit que, com més menja, menos s'engreixa.

Un altre banquet..., y R. I. P.!

En celebració d'això de les sanejadores campanyes municipals, hi ha el projecte de donar un banquet an en Lluhi.

Tractantse d'honar al simpatic capdavanter de la minoria esquerrana, inutil dir que trobem molt encertada l'idea, y que desitjariem que la concurrència a l'apat fos ben nombrosa.

Que, de *lluhida*, no hi ha dubte que'n serà.

El senyor Maristany (don Pere Grau) pensa intervenir en el Congrés d'Agricultura.

Vetaquí una *intervenció* molt més profitosa y urgent que la del Marroc.

Sobre tot si dona per resultat la baixa del vi, que torna a anar a un ull de la cara.

Y si el podem veure sense *batejarlo*, no deixarà de ser una manera d'entrar a la jurisdicció del Moro.

Ab el belic titol de «La Vanguardia» s'ha inaugurat un requeté jaumista.

La Vanguardia!

Ja es de veure lo que arribarà a ser, aquet requeté:

Un arreplic d'esqueles de difunts...

O una colecció de morts, millor dit.

Capellades, 2 de Maig.

Diumenge prop-passat tingué lloc en aquesta vila un important acte de protesta contra la llei de Jurisdiccions. Pera que'l mencionat y humanitari acte resultés totalment majestuos s'organisà un numerós coro, en el qual hi prengueren part distintes elements perteneixents a les societats, Circul del Porvenir, Lliga Comercial y Centre Lliberal Democràtic.

Ab motiu d'aquesta festivitat, el poble de Capellades en general demostrà altra volta són amor a la llibertat y són odi etern a tot lo caduc y reaccionari.

Se recaudaren 14075 pessetes de les quals, pagats gastos, quedaren 125 pessetes, quantitat que ha sigut entregada a les 10 víctimes d'aquesta odiosa Llei y que's troben presos a Barcelona.

Aixís, aixís, poble de Capellades: aquets són verdaders actes d'humanitat y justícia!..

Pontons, 1 de Maig.

No deixen de ser originals els Manaments de l'Església tal com els practica el pàrroco de Pontons, mossén Joan Furríols, y per si algun altre sacerdot vol imitarlo, allà van:

El primer, oir missa, en la qual el celebrant, en l'*Agnus Dei*, únicament diu, tres vegades, *Agnus peccatamundi, agnus peccatamundi, agnus peccatamundi*, ometent *Dei quitollis*.

El segon, confessar dos penitents al mateix temps, un a cada costat del confessorari.

El tercer, combregar, o donar la primera comunió, als nois y noies en qualsevol època de l'any menos per Pasqua florida, pera que no s'acostumin a ferho en el temps pasqual, com mana la Doctrina.

El quart, dejunar tot l'any pera portar més diners al Banc.

El quint, escatimar als pobres escolanets les gratificacions voluntaries que en els baptismes els donen els padrins.

Rasquera, 1 de Maig.

Actualment mossén mata-mosques disfruta d'un sens fi d'alegries. ¿A què obeeix? A la poca feina de cantar misses y celebrar professons, preceptes anulats desde que la concurrència a missa es molt escassa, degut a l'oratoria política, que ja fa temps predomina dins sa personalitat, doncs referent a la sagrada es una eminencia.

Fou un dia de doctrina que l'home's va enfadar quan preguntà a un tartamut el «Señor mio Jesucristo», y aquet li contestà ab un estirabot; de moment, el de la mà amagada, en el dialecte de la seva terra va dir a l'escola: «—¡Chè!... ¡Dónali pienso!», paraules que varen proporcionar rialletes a les beates y als de la closca dolça.

Arribà la festa major, y no celebrà solemnitat religiosa pel motiu dels pocs diners que l'Ajuntament li va oferir. ¡Molt be! Vostè es digne d'abalansa. La seva actitud es naturalíssima. ¿Com pot treballar un home tan mal pagat?—

Calendaris

El lunes se sortea, cavallers: vol dir que, si no passa cap desgracia, dilluns altra vegada s'obrirà el temple ont els cap-padres de la patria, entre xiste y arenga, y de reüll contemplant la tribuna de les dames, fan lleis noves, inventen pagos nous y 'ns prenen el cabell totes les tardes

—¿Què farà en Canalejas, colocat davant del Parlament?—pregunta Espanya. Les Corts que van a obrir-se el dia 8, ¿quines noves sorpreses ens preparen?—Jamai he fet planetes, germans meus, però ja m'atreveixo a dir desde ara que o jo vaig totalment equivocat o l' curs de la vinenta temporada serà, deixant apart detalls petits, el que us vaig a marcà en la següent pauta:

L'ilustre Canalejas està llest. La broma que ab el seu famós programa, guarnit de penjarelles radicals, ha vingut l'home fent, va a rematar-se. Fins ara, prometent ho ha arreglat tot: «Paré això, faré allò, faré això altre», però com que les lletres han vensut y no sab com pagarles, no li quedarà al pobre més remei que declarar-se en quiebra... y retirar-se.

A les Corts, ja veureu quin bell surtit de pastels, d'equilibris y de planxes. Ell, l'anticlerical, que no menja res més que bisbe y frare; ell, l'home que preten seguir del francès Combes les petjades, temerós de renyí ab el Vaticà y ab els que aquí l'amparen, darà un *quiebro* al litigi religiós, y ab burda diplomacia declararà que això, avui per avui, no es d'urgència palpable, y que sobre la taula hi ha qüestions de major importancia.

Posat ja en la pendent, relliscarà a cent o a mil kilòmetres per tarda, y oblidant els solemnes juraments del temps en que'ns venia democracia, un dia ens sortirà ab que certes reformes volen calma; un altre, acorralat pels enemics, dirà que del passat no ha de parlar-se'n; un altre, en fi, farà declaracions tan arxi-reaccionaries, que deixaran parats als lliberals y mort de riure a en Maura.

Y abroncat per tothom, fins pels amics que, quan dava turrons, el respallaven, cansat y esmaperdut, plegarà el ram, y deixant que'l seu lloc l'ocupi un altre, se n'anirà a retiró, ben resolt a no sortir de casa, fins que, a copia d'esmenes y pegats, s'hagi l'home arreglat un nou programa.

C. GUMA

mació social. Als ulls de les burgesies apareix de sobte, ab tota la seva creixent importancia, la classe treballadora, unida per les miseries de l'actual societat capitalista y per l'ideal d'un demà millor.

La gran manifestació del Primer de Maig, de caracter universal, a Madrid ha arrelat y a Barcelona no. Malgrat esser molt més nombrosa la massa obrera barcelonina que la madrilenya, aquí no se celebrà la gran manifestació. Un considerable contingent de treballadors deix la feina; però no s'aplega en la visió de multitud d'una manifestació pública. Més aviat, en colles familiars y amicals, els nostres obrers s'entreguen a l'expansió de les forades. Y quan, com anys passats, la diada té ressonancia, es, no per l'espectacle pacífic d'un seguici, sinó per les violencies y els desordes que esclaten.

En la diversa manera com el proletariat de Madrid y el de Barcelona celebren el Primer de Maig hi ha, en essencia, tota la seva diferenciació, totes les característiques que'ls distingeixen. Els obrers madrilenys, menos nombrosos, individualment potser menos forts que'ls obrers barcelonins, han arribat, per l'organisació, per la constancia, per l'esperit col·lectiu, a posseir una forsa que la formidable massa proletaria de Barcelona no ha pogut encara conseguir, malgrat les seves energies, tan sovint esbravadades en tristes baralles intestines y en violencies alhora inutils y perillosos.

A. R. y V.

El prometre no fa pobre

A les notes oficioses tornen a dirnos que aixís que s'obrin les Corts se donarà lectura a la Cambra d'alguns projectes de llei, tals com el d'associacions, consums y servei militar obligatori. Com la

comparariadels teatres, passaran una vegada més per davant dels nostres ulls les reformes esmentades, que, com en anteriors lilegislatures ha succeït, ajudaran a feros l'estona política un xic més agradable. De les poques o moltes ganes que tingui en Canalejas de veureles convertides en llei, de la pressa que porti en aprovarles, les notes oficioses no'n resen mitja paraula. Potser per primera vegada desde que ell mana, ens arriba la veritat oficial envollcallada ab una ombra de sinceritat.

Pera en Canalejas y els seus amics, al igual que pera'ls homes tots de la monarquia, sembla que sigui lo primordial deixar que'ls dies passin, mirant, entre tant, d'anar entretenint a l'opinió pública en la contemplació d'aquesta mena de película cinematogràfica que prodriem dirne *la feina d'en Jafa*, ocupació pera la qual sembla reunir el president del Consell les més envejables aptituds.

Ha fet saber el Govern als periodistes, que'ls projectes comentats seran dintre de poc sotmesos a la discussió de la Cambra. Més aviat que per interessarlo la cosa en sí, ho ha fet pera veure si logra, una vegada més, feros creure en les seves dots d'energia y en la seva formalitat. Al tancar-se el Parlament per darre-ra volta, va creure convenient escampar la veu de que'l debat sobre'ls projectes pendents no sofriria cap retras. No es cosa, doncs, de fer davant del país un paper ridícul, quan se té a la mà el quedar be per tan poc preu.

Als qui en compliment d'un dever professional, més aviat que per simpatia, seguim ab mitjana atenció els alts y baixos de la política, les promeses acabades de fer per en Canalejas ens duen a la memoria l'infinitat de vegades que, com ara, ha parlat de l'urgència y la necessitat de la aprovació d'aquestes y altres reformes, desde el dia que s'enfilà a la presidencia del Consell. A pesar de tan belles paraules y d'aquet fingit entusiasme que li serví pera captarse, en els primers dies, la simpatia dels verdaders democrates y la confiança de l'opinió, aquesta es l'hora que no ha fet res de concret, trobantnos, en aquet punt, en el mateix estat en que estavem el dia venturós en que va deixar en Maura de governarnos.

Això sí; no ha passat, com diem, vacació parlamentaria ni ha obert en Canalejas la seva boca que no hagi sigut pera dirnos quins són els seus desitjos respecte del projecte d'associacions y la transformació de l'impost de Consums, pels que ha tingut sempre les més entusiastes lloances. Lo que no's veu enlloc, per més que's busquin, són les ventades d'aquesta xerrameca ministerial, que ha pres en el President el caracter d'agudíssima epidemia.

Parlantse novament d'obrir les Corts no podiem passar-nos sense les declaracions d'en Canalejas sobre la necessitat d'abordar, d'un cop y pera sempre, la resolució de reformes tan importants com ho són la llei d'Associacions, la transformació dels Consums, el regisme local de Canaries, l'implantació del servei militar obligatori, y altres que'ns escapen de moment.

OBRA NOVA

LA COLUMNA DE FOC

per GABRIEL ALOMAR

Un volum en 8.ª, d'unes 250 planes. PTES. 3

APROPOSIT DEL PRIMER DE MAIG

LA celebració de la Festa del Treball serveix pera posar de relleu les diferencies remarcables que existeixen entre el moviment obrer de Barcelona y el de Madrid, diferencies que creen, en lo que toca a l'organisació proletaria, una veritable y efectiva superioritat de la capital d'Espanya sobre la capital de Catalunya.

Anys hà que'l Primer de Maig se celebra a Madrid ab una gran manifestació pública de les societats de resistencia. L'acte es ordenat, pacífic, seriós, imponent. Pels principals carrers de la població passa el seguici nombrosíssim, sota l'oneig de les banderes roges. Aquestes grans manifestacions són com una exhibició de les forses organissades del proletariat, com una revista de l'exèrcit que lluita per la transfor-

Les declaracions, doncs, han sigut fetes y ens han vingut revestides de la mateixa pompa y la mateixa solemnitat ab que'ns han arribat tantes vegades.

En Canalejas no tem pecar per carta de més, y recorda—massa sovint sens dubte—l'adagi que assegura que'l prometre no ja pobre...

BAC DE RODA

En Lerroux y la seva gent

El mateix *Progreso*, ab tota la seva deliciosa despreocupació, s'atreveix ja a desmentir tant rodonament com dies passats ho feia l'existència d'una forta crisi de divisió y de baralles en el partit titulat radical. El soroll de les bofetades que mutualment s'administraren dos regidors lerrouxistes a Cà la Ciutat mateix ha tingut la virtut de fer desistir a la gazeta lerrouxiana de seguir prodigant en lletres de mitg pam estupendes negatives.

Y es que en les malalties dels partits, de les col·lectivitats, ve a succeir una cosa semblant que en les malalties dels individus. Quan la malaltia es greu, al principi pot amagar-se, poden dissimular-se els símptomes, se troba manera de desmentir les veus que corren entre la gent. Però si la malaltia persisteix, l'evidència de la mateixa esclata als ulls de tothom, y ja no es possible entossudir-se en negarla.

El lerrouxisme barceloní està malalt, greument malalt. Els més directament interessats, que de cop ho negaven ab les seves paraules, ara reconeixen la, pera ells, trista veritat. Ja no neguen la malaltia; se contenten ab rebaixar la seva gravetat y en manifestar la completa esperança d'una curació ràpida y radical.

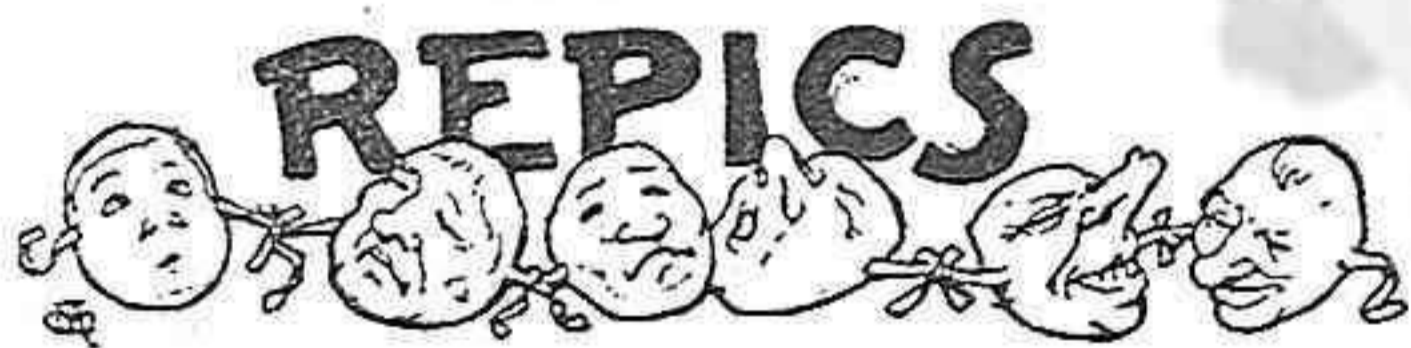
**

Pera'l lerrouxisme malalt hi ha un gran metge, en el qual el pacient té una cega confiança: no cal dir que aquet metge es en Lerroux. L'embull lerrouxista que no arregli el capdill, pot ben dirse que cap poder humà ni diví podrà arreglarlo. En aquet punt, cal regoneixer que en Lerroux es capas d'obrar miracles. Fent petar el seu fuet de domador de multituds per damunt de les agües del llac lerrouxista en revolta, fora probable que la tempesta s'apavagués y deixés de menassar la barca de la *Casa del Pueblo*.

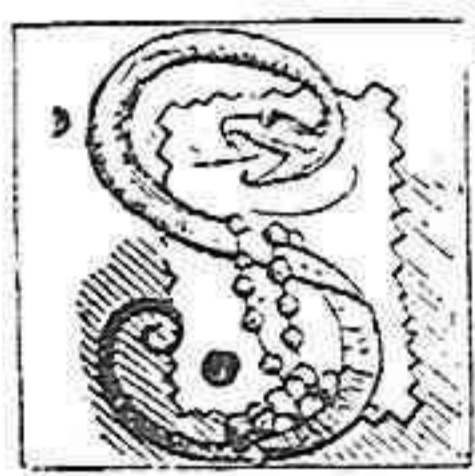
Essent així, ¿com es que en Lerroux, a l'esclatar públicament, ab agres discussions al Consistori y ab espetec de bofetades, la guerra civil entre'ls seus subdits, no s'ha apressat a venir a posar la pau entre ells? Què's diria d'un metge que, en moments de gravetat y de perill d'un client, s'entretingués passejantse en comptes de correr tot seguit al costat del malalt?

L'actitut d'en Lerroux davant les actuals escandaloses baralles de la seva gent es un dels símptomes més fatals de la descomposició d'això que a Barcelona en diem partit radical. Es que'l capdill està cansat y fatiguet dels seus soldats?

FULMEN

REPICS

I que l'hem feta bona!...

Vegin de quina manera refereix el *Times*, de Londres, l'anada a Larache del nostre creuer *Río de la Plata*:

«La presencia a Larache d'un barco de guerra espanyol, que va serhi enviat pera restablir la confiança entre la població, no ha alcançat pas l'efecte que's desitjava.

»A l'arribada del barco, la més perfecta tranquil·litat regnava en la plassa, però les notícies publicades per la premsa, relatives a un possible desembarc, varen provocar un panic.

»150 refugiats, la major part d'ells israelites, han arribat a Tanger en un vapor procedent de Larache.»

Es allò que sol dirse: Voliem senyarnos, y ens hem tret els ulls.

Mentres ara, per acabarho d'arreglar, no'ns traguem alguna altra cosa més...

Un telegrama de Córdoba.

«Acompanyat de la seva familia, ha arribat el senyor Lerroux.

»Ha visitat la Catedral.»
¡Ave Maria puríssima!... ¡El redentor del pueblo freqüentant les iglesies!...

¿Què diran les *Damas rojas* y la *Liga anticlerical* del Camp d'en Grassot?

Pera ferlo quedar be, no'ls queda als lloc-tients de don Lacandro més que un recurs:

Dir que la *catedral* que a Córdoba ha visitat el *caudillo*, es una catedral pel istil de la que aquí tenim al carrer de la Lleona.

Dintre del mateix Govern Civil, han sigut robades dues mil pessetes al nostre *Sancho*, senyor Portela.

Quin cinisme! Quin descaro! Quina barra! Jo d'ell ho posaria desseguida en coneixement del governador. Immediatament!

¡Bonica solució!...

La Companyia del gas de Cartagena, en vista de que no hi havia manera de cobrar un centim de l'Ajuntament, que li deu ja a la ratlla de vuitanta mil duros, ha acabat la pacien-

cia, y, donant de cop mitja volta a l'espita... ¡bfff!... ha deixat la ciutat a les fosques.

Y ¿saben, davant del tremendo conflicte que això representa, què ha fet l'Ajuntament?

Ha publicat un bando, aconsellant als veïns... que ells mateixos se cuidin d'iluminar els carrers.

Recomanem el sistema als nostres concejals lerrouxistes.

El dia en que's trobin en un cas paregut—que, al pas que anem, per força han de trobarshi—¿volen una solució més hermosa que la que acaba de descobrir l'ingeniós Municipi de Cartagena?

Ha estat uns quants dies—molt pocs—a Barcelona M. Doumer, ex-president de la Cambra Francesa.

Y segons he llegit en els diaris, durant sa permanencia entre nosaltres, l'ilustre personalitat s'ha hostatjat en *Les Quatre Nacions*.

Naturalment, aquestes quatre nacions deuen ser nacions amigues de Fransa:

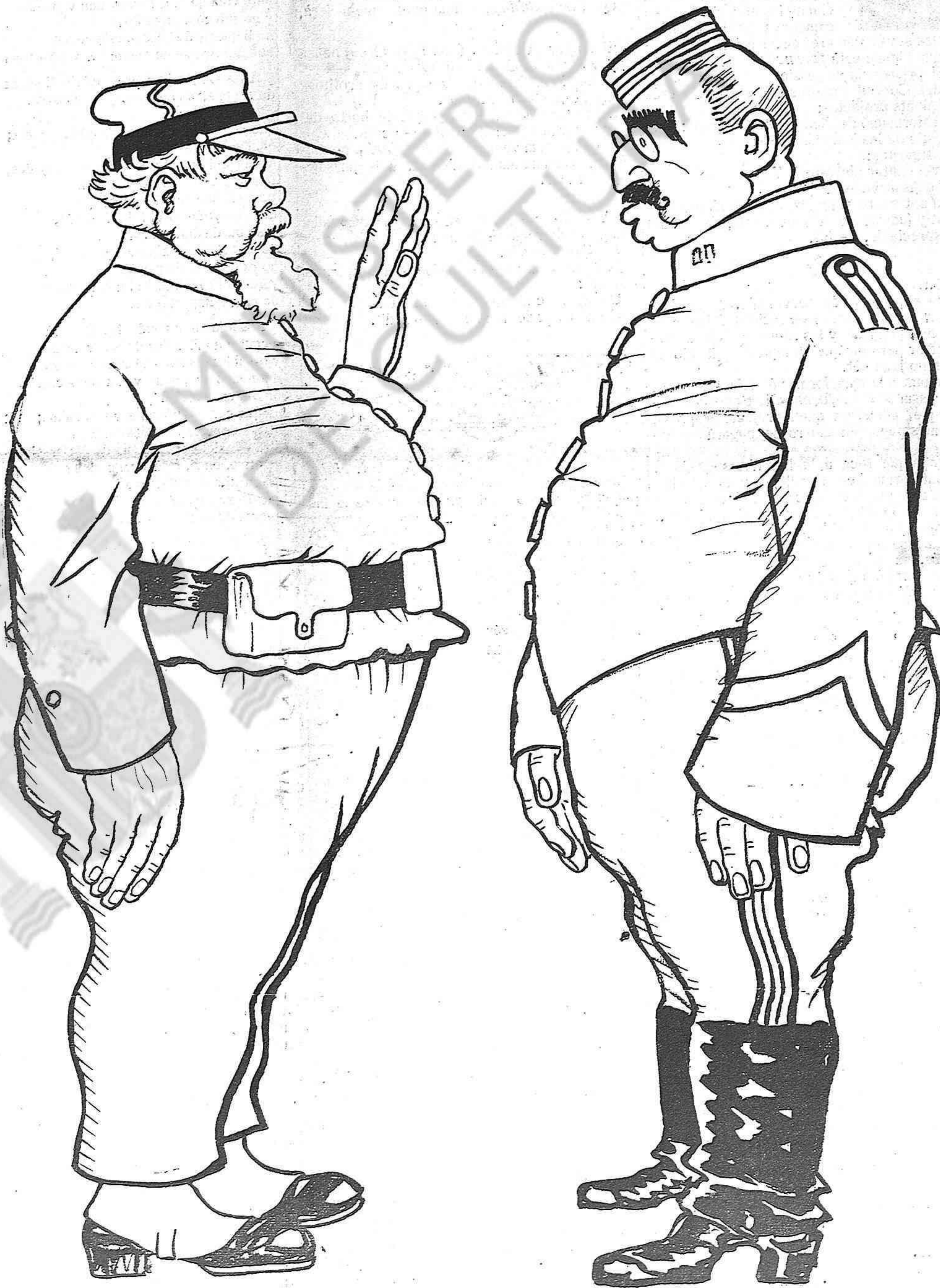
Russia, Espanya, Marroc... y Alemania, per exemple.

CORRESPONDENCIA

Cavallers: E. P.: Anirà esmotxada, perquè tal com venia ocupava massa espai.—F. D.: Hi farem tot lo que sapiguem.—J. C. (Palamós): Té molt poc interès, tot això.—Ramon Griño: No m'agrada prou.—Ramon Valls y Camps: Molt serà que no s'aprofiti una cosa o altra.—J. P. (a) Fart de sopes: Encara no està massa ben lligada, però, vaja...—A. B. C.: La pasterà ja la sé... Lo que no sé es quin interès pot tenir pels lectors una historia d'amor tan mansoia com la que vostè's conta. Es dir que'l 20 de Mars se van coneixer y el 14 de Desembre ja eren casats?... Doncs digui que per allà a la verema ja seran tres a la colla?...—Trenca Cantis: Porta massa veri, per l'escassa transcendència del fet. Ah, y, además, està plena de garrafalades ortogràfiques.—J. R.: L'assumpte'ns ha semblat massa particular y d'una importancia molt local.—P. Raurell: La poesia té un defecte: no es en vers. Menos mal que fos prosa poètica, que també va be, quan es bona.

Imprempta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, OIm. 8
Tinta Ch. Lorilleux y C.^a

Els dos quintos

FALLIÈRES:—Noi, jo me'n vaig a l'Àfrica. ¿Vens?

CANALEJAS:—Que t'hi diverteixis. Jo'm quedo aquí, que aquí es aont tinc la feina.